

**UCHWAŁA NR XV/96/2026
RADY GMINY MŁYNARZE**

z dnia 18 czerwca 2026 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Młynarze na lata 2026-2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r., poz. 662) oraz art. 16 b ust. 1 i 2, art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2026 r. poz. 639), uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Młynarze na lata 2026-2030” stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

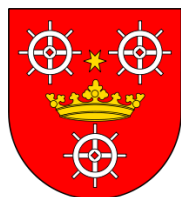
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Młynarze.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Łukasz Suski

Załącznik do Uchwały Nr XV/96/2026
Rady Gminy Młynarze
z dnia 18 czerwca 2026 r.

***Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy
Młynarze na lata 2026-2030***

SPIS TREŚCI

I. CZĘŚĆ WSTĘPNA

I 1. Podstawa prawna

I 2. Akty prawne

I 3. Spójność z dokumentami strategicznymi

I 4. Metrologia opracowania Strategii

I 5. Podsumowanie realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Młynarze na lata 2021-2025

II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA – ANALIZA DANYCH ZASTANYCH

II 1. Lokalizacja

II 2. Demografia

II 3. Oświata

II 4. Kultura

II 5. Określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych

II 6. Pomoc społeczna

II 7. Mieszkalnictwo

II 8. Służba zdrowia

III. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA – PROBLEMY SPOŁĘCZNE NA TERENIE GMINY MŁYNARZE

III 1. Uzależnienia

III 1.1. Wprowadzenie

III 1.2. Rynek alkoholowy

III 1.3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

III 1.4 Pomoc społeczna

III 1.5 Punkt konsultacyjny

III 2. Przemoc domowa

III 2.1 . Wprowadzenie

III 2.2. Zespół Interdyscyplinarny i procedura „Niebieska Karta”

III 3. Niepełnosprawność

III 4. Bezrobocie

III 5. Problemy osób starszych

III 6. Ubóstwo

III 7. Problemy i wspieranie rodziny

III 8. Przestępczość

IV. DIAGNOZA LOKALNYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO

IV 1. Badanie dorosłych mieszkańców – wnioski

IV 2. Badanie kadry GOPS – wnioski

IV 3. Badanie uczniów – wnioski

V. ANALIZA SWOT

VI. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

VI 1. Misja i wizja

VI 2. Cele, kierunki działania, wskaźniki, realizatorzy

VI 3. Wdrażanie Strategii

VI 4. Zasoby gminy w rozwiązywaniu problemów społecznych

VI 5. Monitoring

VI 6. Ewaluacja

VI 7. Źródła finansowania realizacji Strategii

VI 8. Zakładane rezultaty społeczne wdrożenia Strategii

VII. Zakończenie

I. CZĘŚĆ WSTĘPNA

I 1. PODSTAWA PRAWNA

Obowiązek opracowania i przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Młynarze na lata 2026-2030 (zwanej dalej: Strategią) wynika wprost z normy art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214, 1392 z późn. zm.). Na podstawie tego przepisu każda gmina w Polsce ma zadanie własne w postaci opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Ponadto art. 16b ust. 1 powyższej ustawy stanowi, że gmina i powiat opracowują strategię rozwiązywania problemów społecznych, a samorząd województwa strategię w zakresie polityki społecznej. W ust. 2 art. 16b ustawy wymieniono z kolei katalog kluczowych elementów każdej gminnej strategii, które uwzględniono w niniejszym dokumencie.

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Młynarze na lata 2026-2030 podlega uchwaleniu w trybie określonym przepisami o samorządzie gminy.

I 2. AKTY PRAWNE

Niniejsza Strategia została opracowana, uwzględniając zakres unormowań z różnych aktów prawnych dotyczących polityki społecznej, w tym należy wskazać w szczególności:

- Konstytucja RP z 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2026 r. poz. 639),
- Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centra usług społecznych (Dz. U. z 2026 r. poz. 165),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338),

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662),
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725.),
- Ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsięwzięć mieszkaniowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 304, z 2025 r. z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2025 r. poz. 798 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2024 r. poz. 1829),
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2026 r. po. 508),
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1512),
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1208 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2026 r, poz. 79),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2026 r, poz. 163),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2026. Poz. 149)

- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 917 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2026 r poz. 156)),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1461 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 913 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1718 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. z 2026 r poz. 48),
- Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. 2025 poz. 1749 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2026 r poz. 199 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. 2025 poz. 1483 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1335),
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2025 r. poz. 881 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2026 r , poz. 110 z późn. zm.).

I 3. SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Młynarze na lata 2026-2030 została oparta na uspołnionym podejściu do procesu planowania względem do relacji celów Strategii z dokumentami wyższego rzędu.

Oznacza to, że długo i średniookresowe programy operacyjne i strategiczne na poziomie krajowym są planami wykonawczymi dla polityk formułowanych na poziomie Unii Europejskiej. Natomiast na poziomie lokalnym programy operacyjne i strategie rozwoju stanowią głównie długo i średniookresowe plany wykonawcze dla polityk konstruowanych na poziomie krajowym. Zachowanie spójności przyczynia się do możliwości uzyskania środków pomocowych ze źródeł UE.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Młynarze wpisuje się w kierunki polityki spójności Unii Europejskiej, która ma wspierać rozwój inteligentny, zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu. Jest to jeden z głównych priorytetów Strategii „Europa 2020”.

W kontekście prac nad przygotowaniem celów niniejszej Strategii podstawowym programem przyjętym na poziomie krajowym jest „Kapitał Ludzki” Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności” zakłada następujące cele społeczne:

- powszechność opieki nad osobami niesamodzielnymi oraz poszerzenie oferty opieki instytucjonalnej, tak aby odpowiedzieć na wyzwania związane ze starzeniem się społeczeństwa i zapewnić wsparcie rodzinom, w których znajdują się osoby niesamodzielne;
- zapewnienie realnego wsparcia dla rodzin wielodzietnych zabezpieczającego je przed ryzykiem wykluczenia społecznego;
- stworzenie modelu aktywności społecznej i zawodowej osób starszych opartego na wykorzystywaniu ich potencjału i zapobieganiu wykluczeniu społecznemu;
- stworzenie warunków dla wzrostu liczby osób z niepełnosprawnością zatrudnionych na otwartym rynku pracy oraz jako odpowiedź na wyzwania prognozowanego problemu demograficznego;
- wprowadzenie modelu integracji cudzoziemców promującego ich samodzielność ekonomiczną i społeczną uzyskiwaną poprzez zatrudnienie lub podjęcie działalności gospodarczej.

Natomiast na poziomie regionalnym najważniejszymi dokumentami jest Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze, która stanowi odpowiedź na wyzwania, którym musi sprostać województwo, aby podnieść jakość życia mieszkańców regionu, realizować politykę spójności terytorialnej oraz politykę inteligentnego i zrównoważonego rozwoju. Za cel główny przyjęto „Zapewnienie wysokiej jakości życia poprzez trwałą i zrównoważoną przestrzenną rozwój województwa, służący wzrostowi znaczenia regionu w Europie i na świecie, przy poszanowaniu zasobów środowiska”. Jego realizacja odbywać się będzie poprzez pięć celów strategicznych. Do każdego celu przypisane zostały kierunki działań, z zaznaczeniem kierunków priorytetowych oraz działania. Uszczegółowieniem kierunków działań i działań są towarzyszące im opisy. Uzupełnieniem wymiaru przestrzennego interwencji jest model struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz obszary strategicznej interwencji.

I 4. METODOLOGIA OPRACOWANIA STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Młynarze na lata 2026-2030 została przygotowana, biorąc pod uwagę wyniki przeprowadzonej diagnozy sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy, w której posłużono się metodą analizy dokumentów statystycznych (*desk research*) będących w dyspozycji GOPS, UG, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarny w Młynarzach oraz zawartych w raportach o stanie gminy.

Ponadto przeprowadzano w drugim półroczu 2024 r. anonimowe badania ankietowe w celu diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych, co jest kluczowym narzędziem planowania działań społecznych i podejmowania decyzji na poziomie lokalnym. Pozwala samorządom lokalnym i innym instytucjom na skierowanie zasobów i działań w obszary, gdzie są one najbardziej potrzebne, mając na celu poprawę jakości życia mieszkańców.

Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych została ujęta w formie odrębnego dokumentu i obejmuje podstawowe problemy społeczne związane z nadużywaniem alkoholu, dopalaczy i narkotyków, uzależnieniami behawioralnymi a także postawami społecznymi wobec powyższych zjawisk. Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w Gminie Młynarze wśród trzech grup reprezentujących trzy lokalne środowiska:

- a) dorośli mieszkańcy (66 osób),
- b) dzieci i młodzież szkolna z klas 4-8 SP (60 osób),
- c) pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (12 osób).

Całość pozyskanych danych i wniosków została wykorzystana do przeprowadzenia analizy SWOT w zakresie problemów społecznych gminy Młynarze, a następnie do opracowania zestawu celów strategicznych i operacyjnych, którym przypisano następnie konkretne zadania, realizatorów, partnerów w realizacji, wskaźniki realizacji oraz źródła finansowania.

I 5. PODSUMOWANIE REALIZACJI STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE MŁYNARZE NA LATA 2021-2025

W procesie planowania strategicznego niezbędnym elementem jest monitoring, który pozwala stwierdzić, czy wyznaczone działania zmierzają w słusznym kierunku i przynoszą zakładane zmiany. Polega on na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już zadań, a jego celem jest zapewnienie zgodności wdrażania zapisów strategicznych z wcześniejszymi założeniami. Monitoring dostarcza również danych i informacji pozwalających na przeprowadzenie ewaluacji, która z kolei dotyczy oceny, jakości realizacji zapisów strategicznych w stosunku do wcześniejszych założeń. Jego celem jest ciągle ulepszanie skuteczności i efektywności działań podejmowanych w oparciu o zapisy strategiczne.

Analiza informacji uzyskanych od instytucji i organizacji zaangażowanych w realizację Strategii, odnośnie realizacji poszczególnych celów, pozwala uznać, iż działania realizowane w ramach Strategii przynoszą systematyczne efekty. Na terenie Gminy Młynarze istnieje duży potencjał podmiotów życia społecznego, które w możliwie najszerszym zakresie wykorzystują własne zasoby kadrowe i możliwości materialne niezbędne do rozwiązywania problemów społecznych i osiągnięcia celów strategicznych. Nadrzędnym celem dokumentu jest racjonalizacja lokalnej polityki społecznej poprzez zagwarantowanie środków finansowych w budżecie gminy oraz kreatywność partnerów. Analiza dostępnych danych stanowi inspirację do podejmowania kolejnych działań na rzecz poprawy sytuacji mieszkańców Młynarze w strefach dotychczas zagrożonych wykluczeniem.

Analiza danych pozwala uznać, że działania realizowane w ramach strategii rozwiązywania problemów społecznych w wymierny sposób przekładają się na poprawę standardów życia mieszkańców gminy Młynarze. Integracja działań różnych podmiotów, działających w obszarze pomocy społecznej, pozwala na lepsze ukierunkowanie wsparcia dla osób potrzebujących oraz umożliwia interdyscyplinarnie łączyć specjalistów z różnych dziedzin. Dlatego też, na podstawie wyników monitoringu realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych za 2021-2025 rok sformułowano następujące **wnioski**:

- Należy kontynuować oraz rozwijać skuteczne metody pracy z rodzinami. Wskazana jest intensyfikacja oddziaływań profilaktycznych, interwencyjnych oraz wspierających rodziny (zwłaszcza te doświadczające lub zagrożone dysfunkcjami) mających na celu utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku – rodzinie. Niezbędnym i podstawowym instrumentem pomocy społecznej jest zapewnienie pracy socjalnej oraz utrzymanie zatrudnienia asystentów rodziny. Istotne jest doskonalenie i poszerzenie współpracy pomiędzy Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej z przedstawicielami instytucji publicznych oraz organizacji społecznych mających kontakt z dzieckiem i jego rodziną.
- Jak pokazują przeprowadzone analizy, edukacja społeczna z zakresu profilaktyki uzależnień, zdrowego stylu życia jest tym obszarem strategii, w który instytucje gminne oraz lokalni partnerzy strategii są mocno zaangażowani. Zaowocowało to dużą liczbą inicjatyw, z których skorzystała znaczna liczba mieszkańców gminy Młynarze, w szczególności dzieci, młodzieży i ich rodziców. Działania tego typu powinny być kontynuowane, ponieważ zagrożenia związane z substancjami psychoaktywnymi czy niewłaściwym stylem życia są wciąż aktualne.
- W związku z postępującym procesem starzenia się społeczeństwa w kolejnych latach należy kłaść większy niż dotychczas nacisk na rozwój różnorodnych form aktywności osób starszych (w szczególności poprzez aktywizację edukacyjną, zdrowotną, kulturalną, sportowo-rekreacyjną oraz społeczną). Istotne jest stworzenie przestrzeni rozwoju inicjatyw senioralnych oraz międzypokoleniowych.
- Również w kolejnych latach do realizacji działania do rekomendacji z zakresu rozwoju inicjatyw skierowanych do osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych. Istotne jest stworzenie przestrzeni do rozwoju inicjatyw dla rodzin dziećmi niepełnosprawnymi jak i dla osób niepełnosprawnych czy też przewlekle chorych.

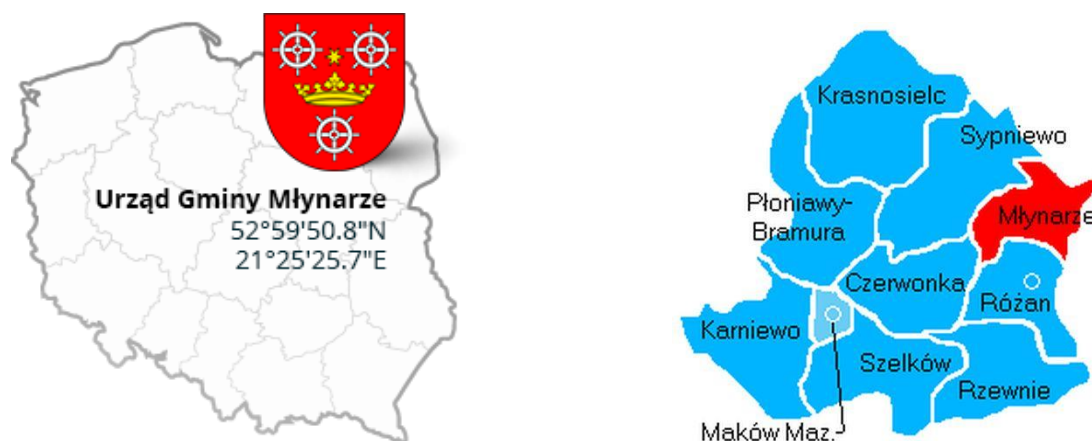
II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA – ANALIZA DANYCH ZASTANYCH

II 1. LOKALIZACJA

Gmina Młynarze to gmina wiejska, położona w województwie mazowieckim i powiecie makowskim. Gmina stanowi 7,0% powierzchni powiatu.

Gmina podzielona jest na 15 sołectw, w skład których wchodzi: Długołęka Wielka, Długołęka-Koski, Głazewo-Cholewy, Głazewo-Świąszki, Gierwaty, Kołaki, Młynarze, Modzele, Ochenki, Ogony, Rupin, Sadykierz, Strzemieczne-Oleksy, Sieluń, Załęże-Ponikiewka.

Rys. 1. Lokalizacja gminy Młynarze na mapie Polski i powiaty makowskiego.

Źródło: Urząd Gminy

Gmina Młynarze sąsiaduje z następującymi gminami: Gmina Czerwonka, Gmina Goworowo, Gmina Olszewo-Borki, Gmina Różan, Gmina Rzekuń I Gmina Sypniewo.

II 2. DEMOGRAFIA

W analizowanym okresie od 2022 do 2025 roku liczba mieszkańców Gminy Młynarze stale malała – spadek wyniósł 3%.

We wszystkich latach utrzymywała się przewaga liczebna mężczyzn nad kobietami.

W strukturze wiekowej, na koniec 2025 roku najliczniejszą grupę stanowili mieszkańcy w wieku produkcyjnym, natomiast najmniejszą – osoby w wieku poprodukcyjnym.

Liczba małżeństw zawieranych przez mieszkańców gminy oscyluje od 9 do 12 rocznie, a na przestrzeni lat 2022-2025 wzrosła o 3, co daje 33%.

Zauważalna jest również tendencja spadkowa w liczbie urodzeń – najwyższa była w 2022 i 2024 roku, a najniższa w 2023 r. Liczba urodzeń zmalała w tym okresie o 2, co przekłada się na 17%. Natomiast liczba zgonów wzrosła w badanym czasie w dużo większym stopniu, bo o 75%. Gmina odnotowuje ujemny przyrost naturalny.

Tab. 1. Demografia gminy Młynarze w l. 2022-2025

	2022	2023	2024	2025
Liczba mieszkańców Gminy, w tym	1698	1669	1664	1648
kobiet	811	797	796	786
mężczyzn	887	872	868	862
Liczba małżeństw zawartych przez mieszkańców gminy	9	12	10	12
Liczba urodzeń żywych, w tym	12	6	12	10
dziewczynki	8	2	9	6
chłopcy	4	4	3	4
Liczba zgonów, w tym	12	18	14	21
kobiety	5	9	8	14
mężczyźni	7	9	6	7

Źródło: Urząd Gminy

Na dzień 31.12.2025 r. struktura mieszkańców gminy Młynarze według wieku kształtowała się następująco:

1. Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym: 333

a. w tym kobiet: 163

b. w tym mężczyzn: 170

2. Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym: 993

a. w tym kobiet: 419

b. w tym mężczyzn: 574

3. Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym: 322

a. w tym kobiet: 204

b. w tym mężczyzn: 118

II 3. OŚWIATA

W roku szkolnym 2025/2026 zadania z zakresu oświaty wykonuje na terenie gminy Młynarze Publiczna Szkoła Podstawowa imienia Papieża Jana Pawła II z Publicznym Przedszkolem w Młynarzach.

Publiczna Szkoła Podstawowa z Publicznym Przedszkolem w Młynarzach spełnia swoją misję, wspierając wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży dzięki różnorodnym inicjatywom edukacyjnym, sportowym i profilaktycznym, jak: programy edukacyjne, akcje rozwoju czytelnictwa, profilaktykę zdrowia, sport oraz liczne wydarzenia i uroczystości.

II 4. KULTURA

W 2025 r. na terenie gminy funkcjonowała jedna samorządowa instytucja kultury: Gminna Biblioteka Publiczna w Młynarzach, założona w 1949 r. Prowadzi działalność na podstawie ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.

Biblioteka stale współpracuje ze szkołą podstawową im. Papieża Jana Pawła II w zakresie czytelnictwa dzieci i młodzieży, pośrednicząc w uzupełnianiu procesów edukacyjnych lokalnej społeczności. W ramach działalności kulturalnej organizowane są od 2022 roku festyny rodzinne służące integracji mieszkańców gminy oraz budowaniu więzi społecznych.

Gminna Biblioteka Publiczna w Młynarzach co roku realizuje:

- wyjazdy do teatru, kina oraz na Jarmarki Bożonarodzeniowe, których celem jest poszerzanie wiedzy i wrażliwości kulturalnej uczestników.

- cykliczne zajęcia w okresie wakacji oraz ferii zimowych dla dzieci i młodzieży, mające na celu aktywne spędzanie czasu wolnego, ograniczenie korzystania z telefonów i gier komputerowych, a także promowanie zdrowego stylu życia i działań profilaktycznych.
- udział w akcji Narodowe Czytanie, w którą aktywnie włączają się dzieci i młodzież.

Ponadto w gminie odbywają się liczne wydarzenia okolicznościowe, takie jak Dzień Kobiet, Noc Świętojańska, zajęcia kulinarne i dietetyczne skierowane zarówno do dzieci, jak i osób starszych, sprzyjające integracji oraz kształtowaniu zdrowych nawyków żywieniowych.

II 5. OKREŚLENIE ZDOLNOŚCI PODMIOTÓW EKONOMII SPOŁECZNEJ DO REALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH

Przez podmioty ekonomii społecznej należy rozumieć¹:

- a) spółdzielnię socjalną,
- b) warsztat terapii zajęciowej i zakład aktywności zawodowej,
- c) centrum integracji społecznej i klub integracji społecznej,
- d) spółdzielnię pracy, w tym spółdzielnię inwalidów i spółdzielnię niewidomych, oraz spółdzielnię produkcji rolnej,
- e) organizację pozarządową, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491, 1761 i 1940), z wyjątkiem partii politycznych, europejskich partii politycznych, związków zawodowych i organizacji pracodawców, samorządów zawodowych, fundacji utworzonych przez partie polityczne i europejskich fundacji politycznych,
- f) podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1, 2 lub 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Na terenie gminy Młynarze funkcjonują podmioty ekonomii społecznej jedynie w formie ochotniczych straży pożarnych i kół gospodyń wiejskich.

Współpraca władz samorządowych z podmiotami ekonomii społecznej opiera się na przyjmowanych corocznie Programach współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

¹ Art. 2 pkt 5 Ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 806).

Program współpracy Gminy Młynarze z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na 2026 rok² przyjął za cel główny: rozwijanie działań związanych z tworzeniem demokratycznego ładu społecznego w środowisku lokalnym, poprzez budowanie partnerstwa pomiędzy administracją samorządową i organizacjami pozarządowymi, a także wspieranie organizacji pozarządowych w realizacji własnych celów społecznych.

Cele szczegółowe Programu na 2026 r. obejmują działania zmierzające do tworzenia warunków dla powstania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnej w tym:

- 1) organizowanie i wspieranie działań społecznych na rzecz Gminy i rozwoju więzi lokalnych,
- 2) tworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców,
- 3) poprawa jakości życia poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych,
- 4) zwiększenie udziału zadań realizowanych przez Gminę we współdziałaniu organizacjami pozarządowymi,
- 5) umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, wspólnotę lokalną oraz jej tradycję.

Współpraca gminy Młynarze z organizacjami pozarządowymi dotyczy zadań określonych w art.4 ust. 1 ustawy, a w szczególności zadań własnych gminy obejmujących następujące obszary:

- 1) kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego,
- 2) kultury fizycznej i sportu,
- 3) profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych uzależnień oraz integracji społecznej,
- 4) wypoczynku dzieci i młodzieży,
- 5) ochrony i promocji zdrowia,
- 6) pomocy społecznej,
- 7) działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
- 8) działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy.

² Uchwała NR X/64/2025 Rady Gminy Młynarze z dnia 27 listopada 2025 r.

Współpraca Gminy z organizacjami pozarządowymi może być prowadzona w formie finansowej i pozafinansowej.

W latach 2022-2024 w każdym rocznym budżecie Gminy Młynarze zostały przeznaczone na realizację zadań publicznych przez podmioty ekonomii społecznej środki finansowe w wysokości 1000,- zł. W roku 2025 kwota ta wzrosła do 2000,- zł. W latach 2022-2025 do Wójta Gminy Młynarze nie wpłynął żaden wniosek o zlecenie realizacji zadania publicznego. Zatem aktywizacja lokalnego trzeciego sektora oraz rozwój jego współpracy z samorządem gminy stanowi istotny priorytet. Podmioty ekonomii społecznej oraz inne inicjatywy oddolne mieszkańców pełnią bowiem bardzo doniosłą rolę w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego, wspieraniu aktywności oraz realizacji działań uzupełniających zadania własne gminy.

II 6. POMOC SPOŁECZNA

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Młynarach (GOPS) jest gminną jednostką organizacyjną gminy Młynarze utworzoną do realizacji zadań Gminy Młynarze w zakresie pomocy społecznej. Celem działania Ośrodka jest:

- 1) umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości oraz zapobieganie powstawaniu tych sytuacji,
- 2) podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w gminie Młynarze zmalała w latach 2020-2025 o 21%.

Tab. 2. Liczba rodzin objętych pomocą i pracą socjalną w latach 2020-2025

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną					
Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025
79	76	58	70	68	63
W tym rodziny z dziećmi					
32	27	22	28	23	17
W tym rodziny objętych pracą socjalną					
60	62	50	59	59	54

Źródło: GOPS

Wśród klientów pomocy społecznej w Młynarzach najwięcej jest osób będących na emeryturze. W drugiej kolejności są to renciści. Natomiast najmniej jest osób na zasiłku dla bezrobotnych. Wśród klientów GOPS w Młynarzach nie ma od pięciu lat ani jednej osoby studiującej.

Tab. 3. Struktura odbiorców pomocy społecznej ze względu na aktywność zawodową w latach 2022-2025 na terenie gminy Młynarze

	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Pracuje	9	10	12	12
Pracuje dorywczo	6	6	8	9
Studiuje	0	0	0	0
Na rencie	9	6	5	14
Na emeryturze	11	16	19	21
Na zasiłku dla bezrobotnych	2	1	1	0
Bezrobotny, bez prawa do zasiłku	8	10	8	9
Inne	0	7	7	9

Źródło: GOPS

Od roku 2023 osoby zamieszkałe w gminie Młynarze najczęściej otrzymują wsparcie w postaci świadczenia porady.

Tab. 4. Rodzaje pomocy udzielanej osobom przez GOPS w Młynarzach w l. 2022-2025

	2022	2023	2024	2025
Świadczenia dla osób ogółem, w tym:	78	90	82	82
Świadczenie niepieniężne	34	35	29	16
Świadczenia pieniężne	14	19	17	21
Świadczenia porady	31	37	38	35

Źródło: GOPS

Potrzeba ochrony macierzyństwa, ubóstwo i bezrobocie pozostają od lat czołowymi przyczynami pomocy społecznej dla mieszkańców gminy Młynarze.

Tab. nr 5. Powody przyznania pomocy społecznej w latach 2020-2025

Powody przyznania pomocy	2020 rok		2021 rok		2022 rok		2023 rok		2024 rok		2025 rok	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	16	69	14	69	15	65	19	65	20	62	16	52
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	0	0	0	0	1	1	1	1	2	2	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	19	95	12	70	9	51	9	53	6	44	3	24
w tym: wielodzietność	16	95	12	70	9	51	9	53	6	44	3	24
Bezrobocie	16	75	14	171	10	48	10	39	10	39	11	45
Niepełnosprawność	10	27	8	21	10	23	15	30	15	30	15	41
Długotrwała lub ciężka choroba	16	38	14	32	16	41	17	37	17	33	17	44
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w tym:	3	19	3	20	2	16	2	15	1	8	0	0
- rodziny niepełne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- rodziny wielodzietne	2	16	2	17	2	16	2	15	1	8	0	0
Przemoc w rodzinie	3	16	0	0	0	0	1	5	2	10	1	5
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Alkoholizm	3	12	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1
Narkomania	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	0	0	0	0	0	0	1	2	1	2	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekolo.	0	0	1	8	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: GOPS

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, które GOPS realizował w 2025 roku w ramach obowiązującej ustawy o pomocy społecznej należało:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- dożywianie dzieci w szkołach,
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- praca socjalna.

Realizacja powyższych zadań przybiera następujące formy:

- Zasiłki stałe,
- Składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- Zasiłki okresowe,
- Zasiłki celowe i specjalne celowe,
- Usługi opiekuńcze,
- Program Rządowy „Posiłek w szkole i w domu”,
- Rządowy Program dla rodzin wielodzietnych „Karta Dużej Rodziny”,
- Utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Realizacja zadań w zakresie świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz zasiłków dla opiekuna,
- Realizacja obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- Realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ww. formy pomocy społecznej w gminie Młynarze zostały przedstawione w dwóch poniższych tabelach.

Tab. nr 6. Informacja na temat udzielanej pomocy przez GOPS 2023-2025

Rodzaj świadczenia	2023			2024			2025		
	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota
Świadczenie wychowawcze	-	-	-	1	35	17.500,00	-	-	-
Zasilki rodzinne wraz z dodatkami	55	2057	215.195,97	38	1424	147.189,23	26	904	95.889,93
Świadczenie pielęgnacyjne	13	141	343.769,80	14	169	504.442,00	14	166	545.642,00
Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego	4	134	49.999,99	4	120	63.300,00	4	80	40.200,00
Zasilek pielęgnacyjny	46	521	112.452,64	43	511	110.294,24	43	490	105.761,60
Karta Dużej Rodziny	21	35	378,00	16	37	326,00	7	17	174,00
Posilek – dożywianie dzieci	16	4005	15.970,00	13	3235	13.636,00	6	1713	6.853,50
Zasilki stałe	8	77	48.381,30	7	64	56.132,48	5	49	57.320,52
Zasilki celowe	12	-	5.920,00	14	-	5.700,00	15	-	10.170,00
Zasilki okresowe	2	6	2.380,14	2	7	2832,00	3	7	3.292,00
Usługi opiekuńcze	1	502	13.297,81	3	680	22.954,62	4	1480	54.067,95
Schronienie	1 osoba	12	17.067,30	2 osoby	8	8.323,10	1	5	7.667,00

Źródło: GOPS

Tab. nr 7. Liczba rodzin objętych pomocą w latach 2020-2025

Rodzaj świadczenia	2020		2021		2022		2023		2024		2025	
	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Liczba świadczeń
Świadczenie wychowawcze	192	4040	200	3967	182	1576	-	-	1	35	-	-
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	87	3450	76	2896	65	2381	55	2057	38	1424	26	904
Świadczenie pielęgnacyjne	5	72	7	85	7	75	13	141	14	169	14	166
Jednоразowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	7	8	7	7	14	14	2	2	4	4	3	3
Świadczenie rodzicielskie	4	21	8	56	7	54	2	16	3	13	2	15
Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego	4	47	3	60	3	60	4	134	4	120	4	80
Karta Dużej Rodziny	6	13	6	18	33	62	21	35	16	37	7	17

*Źródło: GOPS***Tab. nr 8. Ilość wniosków skierowanych do Sądu w latach 2020-2025**

Rok	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Wnioski o wgląd sytuację dziecka	3	0	1	4	2	1
Informacje w zakresie funkcjonowania rodzin	0	2	1	0	1	0

*Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Młynarzach***Tab. nr 9. Ilość rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2020-2025**

Rok	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Ilość rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	0	1	1	1	3	3

Źródło: GOPS

II 7. MIESZKALNICTWO

Zasób mieszkaniowy gminy Młynarze pozostaje w niezmienionym stanie i składa się z 4 lokali komunalnych oraz 3 lokali socjalnych.

Tab. 10. Zasób mieszkaniowy gminy Młynarze w l. 2022-2025

	2022	2023	2024	2025
Zasób mieszkaniowy gminy, w tym:	7	7	7	7
Liczba mieszkań komunalnych	4	4	4	4
Liczba mieszkań socjalnych	3	3	3	3
Liczba oczekujących na mieszkanie komunalne	0	0	0	0
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	0	0	0	0

Źródło: Urząd Gminy

II 8. SŁUŻBA ZDROWIA

Mieszkańcy gminy Młynarze mają zapewniony dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej poprzez 1 ośrodek zdrowia oraz 1 punkt apteczny.

Tab. 11. Placówki służby zdrowia w gminie Młynarze w l. 2022-2025

	2022	2023	2024	2025
Ośrodki zdrowia	1	1	1	1
Punkty apteczne	1	1	1	1

Źródło: Urząd Gminy

III CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA - PROBLEMY SPOŁECZNE NA TERENIE GMINY MŁYNARZE

III 1. UZALEŻNIENIA

III 1.1. WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 4¹ Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi samorząd ma obowiązek prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. W szczególności działania te obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zgodnie z art. 2 ust. 4 lit. b ustawy z dnia 17 grudnia 2021 roku o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Natomiast zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, zapobieganie narkomanii należy do zadań własnych gminy i obejmuje:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

III 1.2. RYNEK ALKOHOLOWY

W latach 2022–2025 na terenie Gminy Młynarze utrzymuje się na stałym poziomie liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Na terenie gminy Młynarze sprzedaż napojów alkoholowych prowadzona jest w 6 punktach. Według stanu na dzień 31 grudnia 2025 roku gminę Młynarzę zamieszkiwało 1648 osób, tak więc na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypada 275,6 osób.

Tab. 12. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Młynarze w l. 2022–2025

	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
do spożycia poza miejscem sprzedaży:				
do 4,5%	5	5	5	5
od 4,5% do 18%	5	5	5	5

powyżej 18%	5	5	5	5
do spożycia w miejscu sprzedaży:				
do 4,5%	1	1	1	1
od 4,5% do 18%	1	1	1	1
powyżej 18%	1	1	1	1

Źródło: GOPS

III 1.3. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

W poniższej tabeli przedstawiono dane na temat realizowania obowiązków ustawowych przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Młynarzach w latach 2022-2025.

Tab. 13. Praca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Młynarzach w l. 2022-2025

	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Ogólne posiedzenia Komisji	5	6	4	6
Przeprowadzono rozmowy z osobami uzależnionymi w celu motywowania do leczenia	2	4	4	3
Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych	0	0	0	0
Post. opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów	1	0	0	1
Wpłynęło wniosków o leczenie odwykowe	0	2	1	2
Zlecono przeprowadzenie badania przez biegłych sądowych	0	1	0	0
Skierowano wniosków do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	2	0	0	0
Zakończone postępowania w sprawie skierowania na leczenie odwykowe przez sąd	0	2	0	0
Przeprowadzone badania	0	1	0	0

przez biegłych sądowych				
Udział w szkoleniach	2	4	2	3

Źródło: GOPS/GKRPA

III 1.4. POMOC SPOŁECZNA

Alkoholizm stanowi marginalny powód udzielania pomocy przez GOPS w Młynarzach. Rekordowy pod tym względem był 2020 r., gdy wsparcia udzielono 12 osobom z 3 rodzin.

Natomiast od 2021 r. pomoc z powodu alkoholizmu jest udzielana maksymalnie 1 osobie z 1 rodziny. Od 2020 r. nie odnotowano potrzeby wsparcia osób ani rodzin z powodu narkomanii.

III 1.5. PUNKT KONSULTACYJNY

W gminie Młynarze działa Punkt konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin. Jest w nim zatrudniony specjalista psychoterapii uzależnień, który przyjmuje 1 raz w miesiącu przez 2 godziny, a udziela wsparcia informacyjnego, motywuje do podjęcia terapii

Tab. 14. Punkt konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin w gminie Młynarze w l. 2022-2025

	2022	2023	2024	2025
Liczba klientów	6	2	2	1
Liczba udzielonych porad	17	11	13	6

Źródło: GOPS

III.2. PRZEMOC DOMOWA

III 2.1. WPROWADZENIE

Od 22 czerwca 2023 r. przez przemoc domową rozumie się: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej” (art. 2 ust. 1 pkt 1).

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Świadek przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Osoba stosująca przemoc domową to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej

Zjawisko przemocy domowej należy zatem analizować przyjmując perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną. Perspektywa indywidualna, to spojrzenie przez pryzmat osoby doznającej przemocy lub przez pryzmat osoby stosującej przemoc domową. Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz opis metod wsparcia. Natomiast perspektywa społeczna, to odbiór społeczny zjawiska przemocy domowej, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy. Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyczy rodzin o różnym statusie społecznym i należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie.

Skutki przemocy domowej to nie tylko szkody fizyczne, ale również trwałe następstwa w psychice człowieka. Bezpośrednie skutki przemocy można podzielić na:

1. objawy fizyczne (m.in. urazy, obrzęki, otarcia, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, oparzenia, siniaki, choroby w wyniku powikłań i stresu),
2. objawy emocjonalne (m.in. smutek, wycofanie, wzrost lęku i niepokoju, izolacja, depresja, próby samobójcze, samobójstwa, zmienność nastrojów, niska samoocena i poczucie własnej wartości, zespół stresu pourazowego, napady paniki, zaburzenia snu, zaburzenia psychosomatyczne),
3. objawy społeczne (m.in. wycofanie społeczne, nieufność, nieumiejętność nawiązywania kontaktu, wyuczona bezradność, spadek poczucia kompetencji),
4. objawy seksualnego wykorzystywania dziecka (m.in. seksualizacja kontaktów międzyludzkich, wciąganie innych dzieci w nietypową aktywność seksualną, świadomość seksualna wykraczająca poza poziom dojrzałości dziecka, ucieczki z domu, próby samobójcze, problemy psychiczne).

III 2.2. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY I PROCEDURA „NIEBIESKA KARTA”

W latach 2020-2025 liczba wszczynanych procedur Niebieskie Karty na terenie gminy Młynarze oscyluje od 1 do 3 rocznie. Największą rolę w inicjowaniu procedury odgrywa Policja. Udział innych podmiotów, takich jak Ośrodek Pomocy Społecznej, służba zdrowia czy placówki edukacyjne, był niewielki, co może wskazywać na potrzebę dalszego wzmacniania kompetencji tych instytucji w rozpoznawaniu i reagowaniu na przypadki przemocy domowej.

Struktura osób doznających przemocy pokazuje, że przemoc domowa dotyczy głównie kobiety, a stosują ją wyłącznie mężczyźni.

Liczba osób doznających przemocy domowej, którym udzielono pomocy w latach 2022-2025 waha się od 1 do 4. Natomiast liczba osób stosujących przemoc domową, wobec których podjęto działania waha się od 1 do 2.

Liczba rodzin objętych wsparciem Zespołu Interdyscyplinarnego z powodu przemocy domowej utrzymywała się do 2024 r. na stałym poziomie (3), aby w 2025 r. wzrosnąć o jedną rodzinę.

Aktywność Zespołu Interdyscyplinarnego w l. 2022-2025 wzrosła - liczba spotkań stale wzrasta z 4 do 8 rocznie, co daje przyrost o 100%. Podczas każdego spotkania członkowie w/w

Zespołu zapoznają się ze stanem realizacji procedur „Niebieskie Karty”, w tym z indywidualnymi przypadkami. Omawiana jest także praca grup diagnostyczno-pomocowych, tak aby wypracować najskuteczniejsze metody i schematy postępowania.

Wsparcie udzielane osobom doznającym przemocy obejmuje głównie pracę socjalną, pomoc psychologiczną oraz prawną.

Tab. 15. Procedura Niebieska Karta w gminie Młynarze w l. 2020-2025

Liczba procedur Niebieska Karta	Liczba Niebieskich Kart A wszczynających procedurę w rodzinie					Liczba NK A, które zostały założone w toku trwania tej samej procedury
	Policja	OPS	Oświata	Ochrona Zdrowia	GKRPA	
Rok 2020	3	0	0	0	0	3
Rok 2021	2	1	0	0	0	3
Rok 2022	1	0	0	0	0	1
Rok 2023	1	0	0	0	0	0
Rok 2024	1	0	0	1	0	0
Rok 2025	2	0	0	0	0	0

Źródło: GOPS

Tab. 16. Liczba incydentów związanych z przemocą domową zgłoszonych w l. 2022-2025 na terenie gminy Młynarze

Liczba osób doznających przemocy domowej, którym udzielono pomocy:

	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Ogółem	1	3	4	2
Kobiety	1	1	2	2
Mężczyźni	0	0	1	0
Dzieci (do 18 r.ż.)	0	2	1	0
Liczba osób stosujących przemoc domową, wobec których podjęto działania:				
	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Ogółem	1	1	2	2
Kobiety	0	0	0	0
Mężczyźni	1	1	2	2

Liczba rodzin objętych wsparciem Zespołu Interdyscyplinarnego z powodu przemocy domowej				
	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Ogółem	3	3	3	4
Liczba osób stosujących przemoc domową skierowanych na programy korekcyjnoedukacyjne:				
	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Ogółem	0	0	0	0
Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego:				
	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Ogółem	4	5	7	8

Źródło: GOPS

III.3. Niepełnosprawność

Na potrzeby Strategii odwołano się do definicji legalnej osoby niepełnosprawnej, zawartej w przepisach ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, przyjmując, że: *osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności do wykonywania pracy zawodowej.*

Osoby niepełnosprawne dzieli się według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności.

Liczba rodzin, którym GOPS w Młynarzach przyznał pomoc z powodu niepełnosprawności wzrosła w latach 2020-2025 o 50% z tym, że wskaźnik ten utrzymuje się od 2023 r. na stałym poziomie 15 rodzin. Natomiast liczba osób w rodzinach, którym przyznano wsparcie z powodu niepełnosprawności wykazuje wahania, lecz biorąc pod uwagę badany okres wzrosła znacząco, bo o 310% (z 10 do 41 osób).

Liczba rodzin korzystających z zasiłku pielęgnacyjnego zmalała o 3 w latach 2023-2025, co daje 7%. Liczba świadczeń zmalała o 6%.

Z usług opiekuńczych (przysługujących osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób) korzysta rokrocznie coraz więcej osób – od 1 w 2023 r. do 4 w 2025 r.

III.4. BEZROBOCIE

Wśród głównych zjawisk kryzysowych występujących w sferze społecznej należy wskazać na bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy), stanowi stan bardzo niekorzystne społecznie, ponieważ wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki, jak i rodziny, w tym na kondycję finansową, psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy).

W latach 2022-2025 liczba mieszkańców gminy zarejestrowanych jako bezrobotni wzrosła o 9%. W każdym z badanych lat przeważali mężczyźni.

Tab. 17. Bezrobotni mieszkańcy gminy Młynarze w l. 2022-2025 (stan na 31.12.).

	2022	2023	2024	2025
Liczba bezrobotnych mieszkańców gminy ogółem, w tym	85	92	81	93
Kobiety	42	42	35	37
Mężczyźni	43	50	45	56

Źródło: PUP

Bezrobocie pozostaje od lat jednym z trzech głównych przyczyn przyznawania osobom pomocy społecznej w gminie Młynarze.

Do 2024 r. liczba rodzin, którym GOPS w Młynarach przyznał pomoc z powodu bezrobocia stale malała, aby nieznacznie wzrosnąć w 2025 r. (o jedną rodzinę). Niemniej, biorąc pod uwagę badany okres lat 2020-2025 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia zmalała o 31,25%. Liczba osób w tych rodzinach wykazuje duże większe wahania – od 39 w 2023 i 2024 r. po rekordowy poziom 171 osób w 2021 r. Na przestrzeni ostatnich pięciu lat liczba ta zmalała o 40%.

III 5. PROBLEMY OSÓB STARSZYCH

Za sprawą postępu nauk medycznych wydłuża się przeciętny okres życia, co niekoniecznie jest skorelowane z wysoką jego jakością. Nie zawsze dostrzega się potencjał w starszych osobach dla funkcjonowania społeczności lokalnej.

Należy podejmować działania tworzące nowy wizerunek osoby starszej – jako osoby aktywnej, sprawnej i będącej pełnoprawnym mieszkańcem Gminy.

Dostępne dane wskazują na niekorzystne tendencje demograficzne – zmniejszającą się liczbę urodzeń oraz rosnącą liczbę zgonów. Wzrastający udział mieszkańców w wieku produkcyjnym przy równoczesnym utrzymującym się odsetku osób w wieku poprodukcyjnym może w przyszłości prowadzić do wyzwań związanych z obciążeniem systemu pomocy społecznej oraz polityką senioralną.

Wśród głównych problemów ludzi starszych należy wymienić poczucie osamotnienia, izolację, długotrwałe choroby, ubóstwo, poczucie nieprzydatności, spadek zdolności adaptacyjnych człowieka w wymiarze biologicznym, psychospołecznym, a także postępujące ograniczenie samodzielności życiowej.

Na koniec 2025 roku osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 20% ogółu mieszkańców gminy Młynarze.

III 6. Ubóstwo

Ubóstwo charakteryzuje się doznawaniem niedostatku materialnego oraz społecznego, co wynika z braku wystarczających środków (dochodów, zasobów) potrzebnych do zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych (w tym wyżywienia, schronienia, odzieży, edukacji, ochrony zdrowia), jak również do pełnego zaangażowania się w życie społeczne.

Liczba rodzin, którym GOPS w Młynarach przyznał pomoc z powodu ubóstwa wykazuje wahania na przestrzeni lat 2020-2025, oscylując od 14 do 20 rodzin. Wraz z biegiem lat liczba osób, które wsparto z powodu ubóstwa stale maleje, a spadek wyniósł 25%.

III 7. PROBLEMY I WPIERANIE RODZINY

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich wypełniania. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny,
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- pomocy w integracji rodziny,
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- dążeniu do reintegracji rodziny,
- pracy z rodziną,
- pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Główną jednostkę organizacyjną zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który służy pomocą rodzinom z Gminy znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi działania zmierzające do zaspokojenia niezbędnych ich potrzeb i umożliwiające życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w gminie Młynarze zmalała w latach 2020-2025 o 21%. W tym liczba rodzin z dziećmi, będąca klientami GOPS w Młynarach zmniejszyła się w jeszcze większym stopniu, bo o 47%.

Liczba rodzin objętych pracą socjalną wykazuje stałe wahania z tym, że utrzymuje się na poziomie od 54 do 62.

W latach 2020-2025 stale malała liczba rodzin, którym udzielono pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego: począwszy od 3 rodzin do zera w 2025 r.

Natomiast o 84% zmalała liczba rodzin, które wsparto z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa.

Rodziny zamieszkałe w gminie Młynarze mają dostęp do usług asystenta rodziny. Liczba rodzin korzystająca z takiej formy wsparcia wzrosła z 1 w 2021 r. do 3 w 2025 r.

III 8. PRZESTĘPCZOŚĆ

W 2024 roku w gminie Młynarze stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 23 przestępstw³. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 14,08 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa mazowieckiego (21,68) oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski (20,57). Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Młynarze wynosi 83,20% i jest znacznie większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa mazowieckiego oraz znacznie większy od wskaźnika dla całej Polski. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Młynarze najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 8,05 (wykrywalność 83%) oraz przeciwko mieniu - 5,04 (wykrywalność 65%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe - 1,98 (100%), o charakterze gospodarczym - 2,39 (64%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,31 (100%).

IV DIAGNOZA LOKALNYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO

IV 1. BADANIE DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW - WNIOSKI

- W opinii mieszkańców Gminy Młynarze najistotniejszymi problemami społecznymi są: uzależnienie od papierosów (76%), kryzys rodziny (76%) oraz bezrobocie (73%).
- Z kolei w kwestii zjawisk uzależnień bardzo powszechnymi w ich środowisku są: alkoholizm (73%), nikotynizm (71%) oraz sieciologizm (63%).
- Jak wskazują wyniki badań przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy Młynarze 17% z respondentów zna osobiście lub ze słyszenia osoby doznające przemocy w rodzinie, a 33% ma podejrzenia, że może do tego dochodzić.
- 64% deklaruje, że wie, gdzie na terenie gminy osoba doświadczająca przemocy może znaleźć pomoc. Natomiast 36% badanych przyznaje, że nie posiada takiej wiedzy.

³ Więcej: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Mlynarze#poziom-przestepczosci

- Według opinii wyrażonych w ankiecie na temat spożywania alkoholu mieszkańcy Gminy Młynarze odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o niskim stopniu ryzyka – większość badanych z rozważą spożywa alkohol – najczęściej kilka razy w roku (59%), wypijając przy tym umiarkowane ilości alkoholu (1-2 porcje: 35%, 3-4porcji: 15%).
- 60% badanych uważa, że w najbliższej okolicy znajdują się odpowiednia liczba punktów, gdzie można nabyć alkohol.
- 51% respondentów uważa osoby pijące alkohol za zagrażające bezpieczeństwu w lokalnym środowisku, a 47% badanych mieszkańców nie zna miejsc do których po pomoc może zgłosić się osoba uzależniona od alkoholu.
- 32% z badanych deklaruje, że zna przynajmniej jedną osobę zażywającą substancje psychoaktywne takie jak narkotyki lub dopalacze. 68% wskazało, że nie ma w swoim otoczeniu takich osób przyjmujących substancje odurzające tj. narkotyki i dopalacze.
- Problem uzależnienia od gier hazardowych na terenie Gminy Młynarze nie jest rozpowszechnionym zjawiskiem - 91% respondentów przyznaje, że nie ma doświadczenia z grami hazardowymi.
- Jak wynika z przeprowadzonych badań 78% mieszkańców dostrzega potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień. Świadczyć to może o wysokim poziomie wiedzy mieszkańców na temat tego, jak istotne jest ograniczanie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych. Badani wskazali na potrzebę organizacji: wsparcia psychologicznego dla rodzin (37%), organizacji warsztatów profilaktycznych dla uczniów (19%), udziału w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych (19%).

IV 2. BADANIE KADRY GOPS – WNIOSKI

- Najistotniejszymi zdaniem pracowników GOPS problemami w środowisku lokalnym są uzależnienie od alkoholu (100%), problemy opiekuńczo-wychowawcze rodziców z dziećmi (92%), uzależnienie rodzin od różnych form pomocy społecznej (83%) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (83%).
- Wszyscy z respondentów (100%) odpowiedziało, że zgadza się z tym w pełni, że pomoc społeczna pomaga w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych.
- Jak wynika z przeprowadzonych badań 100% respondentów zdecydowanie lub częściowo zgadza się, że władze gminy są dobrze poinformowane o potrzebach pomocy

społecznej. Lecz 92% badanych uważa, że władze gminy wychodzą naprzeciw zgłaszanym przez GOPS problemom.

- 92% uważa, że większość potrzeb w sektorze życia społecznego jest w Gminie zaspokajana. Przeciwnego zdania jest 8% respondentów. Może z tego wynikać, że podejmowane działania w zakresie rozwiązywania problemów społecznych są w niektórych obszarach niedostateczne.
- Wszyscy pracownicy GOPS dostrzegają potrzebę prowadzenia działań z zakresu profilaktyki uzależnień. Respondenci wskazywali najczęściej na potrzebę udzielania wsparcia psychologicznego dla rodzin (75%), otwartych konsultacji z terapeutą uzależnień (17%) oraz prowadzenia warsztatów profilaktycznych dla uczniów (8%).

IV 3. BADANIE UCZNIÓW – WNIOSKI

- Spożywanie napojów alkoholowych przez dzieci i młodzież szkolną w Gminie Młynarze jest obecne. 3% uczniów klas 4-6 oraz 4% klas 7-8 deklaruje, że ma za sobą inicjację alkoholową. Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży warto wykorzystywać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników. Jeśli podczas programów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio dobrane ćwiczenia oraz zabawy, uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą.
- Jak wynika z badań problem zażywania substancji psychoaktywnych takich jak narkotyki czy dopalacze nie jest obecny wśród uczniów szkół Gminy Młynarze – żaden z uczniów nie przyznaje się do przyjmowania tych substancji. Ważne jest prowadzenie regularnych zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom. Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarzają wakacje oraz czas wolny, dlatego też dzieci w tym okresie powinny zostać otoczone szczególną uwagą opiekunów i uświadamiane w kwestii niebezpieczeństw, jakie wiążą się z zażywaniem substancji psychoaktywnych. Zaleca się podjęcie obserwacji w placówkach oświatowych, w celu identyfikacji uczniów zażywających środki psychoaktywne.
- Należy zwrócić uwagę na obniżający się wiek osób sięgających po napoje energetyzujące, które stanowią duże obciążenie zdrowotne dla młodego organizmu. 9% uczniów SP 7-8 jest

zdania, że napoje energetyczne są zdrowe. Co więcej, 6% uczniów z młodszej grupy oraz 18% uczniów starszych deklaruje, że pije napoje energetyczne.

- Niepokój budzi ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera. Uczniowie spędzają dziennie w ten sposób najczęściej – komputer do 2 godzin dziennie (34% SP 4-6), do 4 godzin dziennie (26% SP 7-8). Oznaczać to może, że po zakończonych lekcjach i wypełnieniu obowiązków są to ich jedyne formy spędzania czasu. Należy mieć na uwadze, iż trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole niż surfowanie po stronach internetowych oferujących niewiele wartościowych treści. Istotne jest, aby włączać w te działania rodziców, którzy mają możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery i inne urządzenia z dostępem do Internetu.
- Pozytywnie należy ocenić niską skłonność uczniów do korzystania z gier hazardowych, pomimo tego, iż internetowe gry „na pieniądze” zaczynają być coraz bardziej popularne wśród dzieci i młodzieży. Doświadczenia z taką formą „rozrywki” deklaruje – 6% uczniów SP 4-6 oraz 19% SP 7-8. Warto zaznaczyć uczniów z tematyką powstawania uzależnienia od hazardu, na przykład poprzez przeprowadzenie warsztatów profilaktycznych.
- Uczniowie przyznają, że doświadczają w szkole przemocy w różnorodnych formach (fizycznej bądź psychicznej). Otrzymane wyniki mogą posłużyć za zachętę do organizowania szkolnych warsztatów, podczas których dzieci i młodzież będą miały okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi sposobami rozładowywania negatywnych emocji i skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów, bez używania przemocy. Należy także ciągle udoskonalać szkolne systemu przeciwdziałania i reagowania na przemoc, w które włączać trzeba rodziców, od których dzieci i młodzież czerpią wzorce w zakresie stosowania przemocy, jako rozwiązywania codziennych problemów.
- Uczniowie w Gminie Młynarze deklarują w zdecydowanej większości bardzo dobre lub dobre relacje z opiekunami. Zaleca się rozwijanie pozytywnego potencjału rodziny i jednocześnie wzmocnienie czynnika chroniącego, jakim jest pozytywna więź dziecka z rodzicami poprzez realizację warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców.
- Uczniowie przyznają, że doświadczają agresji słownej. Otrzymane wyniki mogą posłużyć za zachętę do organizowania szkolnych warsztatów, podczas których dzieci i młodzież będą miały okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi sposobami rozładowywania negatywnych emocji i skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów, bez używania przemocy.

- 32% uczniów SP 4-6 oraz 46% uczniów klas SP 7-8 doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie przez uczniów „hejtowaniem”. Uczniowie dość często otrzymywali wiadomości z obelgami (SP 4-6 – 35%; SP 7-8 – 38%) oraz często została udostępniana ich prywatna korespondencja (SP 4-6 – 17%; SP 7-8 – 37%). Wskazuje to na konieczność szerokiej edukacji z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu: wspierania świadomości prawnej, umiejętności ochrony przed niebezpiecznymi sytuacjami, wiedzy dotyczącej ochrony własnych danych.

V. ANALIZA SWOT

Jedną z najczęściej stosowanych metod i technik służących opracowaniu strategii jest analiza SWOT, która polega na zbadaniu silnych i słabych podmiotów działających w sferze polityki społecznej, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Elementy analizy SWOT oznaczają:

- *Strengths* (mocne strony) - wewnętrzne czynniki pozytywne. To walory wynikające z uwarunkowań wewnętrznych gminy, które w pozytywny sposób wyróżniają ją spośród innych. Mocne strony mogą być identyfikowane tak obiektywnie (np. liczba osób w wieku produkcyjnym), jak i wynikać ze starań i cech lokalnej społeczności (np. wysoki poziom mobilności i przedsiębiorczości).
- *Weaknesses* (słabe strony) - wewnętrzne czynniki negatywne, które stanowią efekt ograniczeń zasobów, a także niedostatecznego ukształtowania uwarunkowań endogennych. Czynniki określane jako słabe strony mogą dotyczyć całej jednostki, bądź jej części, wszystkich aspektów funkcjonowania jednostki czy poszczególnych jej przejawów.
- *Opportunities* (szanse) - to zewnętrzne zjawiska pozytywne występujące w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane sprzyjają rozwojowi, a z drugiej strony osłabiają oddziaływanie negatywnych zjawisk.
- *Threats* (zagrożenia) – to zewnętrzne czynniki negatywne, które należy identyfikować jako bariery i utrudnienia dla rozwoju gminy.

Tab. 18. Analiza SWOT gminy Młynarze w sferze problemów i polityki społecznej

MOCNE STRONY
• Dostęp do pomocy i wsparcia dla osób uzależnionych i doznających przemocy domowej, • Prowadzenie programów i warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w szkołach. • Działalność jednostek OSP. • Wykwalifikowana kadra instytucji samorządowych, • Współpraca GOPS z placówkami oświaty i ochrony zdrowia, GKRPA, Zespołem Interdyscyplinarnym, parafiami, Policją, OSP i NGO w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, • Dostęp mieszkańców do podstawowej opieki zdrowotnej, • Działalność Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin • Utrzymywanie się na wyrównanym poziomie skali przemocy domowej na terenie gminy
SŁABE STRONY
• Niepełnosprawność i bezrobocie jako główny przyczyny przyznawania pomocy społecznej • Ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów, • Wysokie i rosnące bezrobocie, • Problem uzależnień współwystępujący z przemocą domową, • Bariery architektoniczne i informacyjno-komunikacyjne utrudniające osobom z niepełnosprawnością i starszym pełne włączenie się w życie społeczne, • Stereotypy hamujące osoby w zgłaszaniu się do GOPS po pomoc, • Utrzymujący się ujemny przyrost naturalny. • Brak placówek wsparcia dziennego dla seniorów. • Brak działających klubów dziecięcych. • Ograniczone perspektywy dla młodych mieszkańców. • Wzrost wydatków na pomoc społeczną. • Ograniczone możliwości finansowe wspierania działalności i organizacji pozarządowych.
SZANSE
• Wzrost jakości świadczeń usług społecznych w gminie, • Doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej, • Aktywna postawa władz samorządowych w identyfikowaniu oraz rozwiązywaniu problemów wspólnoty lokalnej, • Aktywizacja i mobilizacja osób bezrobotnych do poszukiwania pracy, • Rozwój nowych miejsc pracy na terenie Gminy, • Aktywizacja społeczna mieszkańców, rozwój kulturalny, fizyczny i sportowy, • Rozbudowa infrastruktury społecznej • Pozyskiwanie środków ze źródeł zewnętrznych • Zapewnienie pomocy osobom doznającym oraz stosującym przemoc domową • Pozyskanie środków zewnętrznych na rozwój. • Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży. • Rozwój współpracy międzysektorowej, • Rozwój wolontariatu, usług sąsiedzkich i akcji charytatywnych

- Rozwiązywanie problemów społecznych mieszkańców we współpracy z podmiotami ekonomii społecznej,
- Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi.

ZAGROŻENIA

- Inflacja oraz rosnące koszty utrzymania,
- Starzenie się społeczeństwa w skali kraju, co przekłada się na wzrost zapotrzebowania na ośrodki wsparcia oraz zakłady opiekuńczo-lecznicze dla osób starszych
- Malejąca liczba urodzeń,
- Migracja do większych ośrodków, zwłaszcza osób w wieku produkcyjnym,
- Występowania „szarej strefy” gospodarczej,
- Ryzyko wykluczenia społecznego osób starszych i osób z niepełnosprawnością,
- Zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych Zjawisko „dziedziczenia bezrobocia” i wyuczonej bezradności,
- Promocja szkodliwych wzorców społecznych w mediach i popkulturze.
- Ryzyko erozji więzi rodzinnych,
- Konkurencja pomiędzy gminami o środki pomocowe oraz inwestycje,

Opracowanie własne

VI CZĘŚĆ PROGRAMOWA

VI 1. MISJA I WIZJA

Wizja Gminy Młynarze w zakresie rozwiązywania problemów społecznych na lata 2026-2030 wyraża pożądaną obraz gminy, w którym łączą się aspiracje mieszkańców oraz władz samorządowych, obejmując zakresem ogół istotnych aspektów życia wspólnoty lokalnej:

„Gmina Młynarze to przyjazne miejsce do życia zapewniające dostosowany do potrzeb system usług socjalnych oraz edukacyjnych i kulturalnych”.

Misja Gminy Młynarze w zakresie rozwiązywania problemów społecznych na lata 2026-2030 stanowi cel nadrzędny przy planowaniu i podejmowaniu działań rozwojowych:

„Prowadzenie spójnej i długofalowej polityki społecznej, w szczególności z myślą o zagrożonych wykluczeniem mieszkańców gminy wymagających wsparcia i pomocy”.

Tab. 19. Cele strategiczne i operacyjne na lata 2026-2030

CEL STRATEGICZNY I:	
Zapewnienie i stałe ulepszanie systemu pomocy dla osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem w związku z niepełnosprawnością, starszym wiekiem lub długotrwałą chorobą	
I CEL OPERACYJNY: Pomoc dla osób z niepełnosprawnością, w starszym wieku lub z długotrwałą chorobą oraz ich opiekunów w codziennym funkcjonowaniu	
Kierunki działań	Wskaźniki monitorujące
1. Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom, które ze względu na wiek, chorobę, niepełnosprawność lub inne dysfunkcje wymagają pomocy, 2. Świadczenie pomocy materialnej, w tym w ramach systemu pomocy społecznej i innych przysługujących uprawnień (np. PFRON, świadczenie wspierające), 3. Rozwój usług wspierających opiekunów faktycznych, w tym poradnictwo, szkolenia, opieka wytchnieniowa i grupy wsparcia, 4. Promowanie wolontariatu na rzecz seniorów oraz idei pomocy sąsiedzkiej, 5. Rewitalizacja przestrzeni publicznej celem lepszego dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnością i ograniczoną mobilnością.	1. Liczba rodzin/osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności lub długotrwałych chorób, 2. Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi, w tym w miejscu zamieszkania, 3. Liczba opiekunów objętych usługami wsparcia, 4. Liczba zlikwidowanych barier, w szczególności architektonicznych, 5. Liczba zrealizowanych inicjatyw, programów i wydarzeń, w tym podjętych we współpracy z partnerami społecznymi, 6. Liczba wolontariuszy.
II CEL OPERACYJNY: Inicjowanie i wspieranie działań wzmacniających solidarność międzypokoleniową, poziom empatii społecznej oraz zapobieganiu marginalizacji i wykluczeniu z powodu niepełnosprawności, starszego wieku lub długotrwałej choroby	
Kierunki działań	Wskaźniki monitorujące
1. Podnoszenie świadomości społecznej mieszkańców w zakresie potrzeb i problemów osób niepełnosprawnością oraz seniorów, 2. Wzbogacanie oferty spędzania czasu wolnego i promocja aktywności kulturalnej, fizycznej i rekreacyjnej adresowanej do osób z niepełnosprawnością i w wieku	1. Liczba zrealizowanych inicjatyw, działań, wydarzeń, 2. Liczba uczestników ww. inicjatyw, działań, wydarzeń, 3. Liczba placówek dziennego wsparcia promujących zdrowy i aktywny styl życia wśród osób starszych, 4. Liczba seniorów korzystających z pomocy GOPS i wysokość środków

starszym (w tym wydarzenia integracyjne, wycieczki, uroczystości, warsztaty), 3. Podjęcie starań na rzecz powołania klubu seniora. 4. Popularyzacja aktywnego modelu starzenia się i aktywnej starości, sprzyjających jak najdłuższemu zachowaniu sprawności i samodzielności w życiu społecznym oraz zawodowym, 5. Prowadzenie programów edukowania dzieci i młodzieży w szkołach na temat postrzegania starości.	przeznaczonych na potrzeby osób starszych, 5. Liczba i nakład rozpowszechnionych materiałów informacyjnych, 6. liczba uczestników zajęć klubu seniora.
CEL STRATEGICZNY II: Wsparcie dla autorytetu, roli i naturalnych funkcji rodziny oraz profilaktyka i przeciwdziałanie różnym formom przemocy	
I CEL OPERACYJNY: Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przeżywających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych	
Kierunki działań	Wskaźniki monitorujące
1. Diagnoza i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin, 2. Poprawa jakości życia i pomoc w zapewnieniu rodzinom bezpieczeństwa socjalnego – przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin, 3. Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym, 4. Podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie już istniejących kryzysów, 5. Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych, 6. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się niesieniem pomocy rodzinom, 7. Realizacja i kontynuacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny, 8. Realizacja działań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.	1.Liczba rodzin/osób korzystających z pomocy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, 2.Liczba rodzin/osób korzystających z pomocy z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa, 3.Liczba rodzin korzystających z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, 4.Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny, 5.Liczba zatrudnionych asystentów rodziny, 6.Liczba wydanych/zakupionych materiałów promocyjnych i edukacyjnych, 7.Liczba zorganizowanych lub współorganizowanych warsztatów, konferencji i kampanii, 8.Liczba grup samopomocowych, 9.Liczba wolontariuszy.

II CEL OPERACYJNY: Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczenie skali powstawania tego zjawiska na terenie gminy Młynarze poprzez prowadzenie działań interwencyjnych oraz profilaktyczno-edukacyjnych.	
Kierunki działań	Wskaźniki monitorujące
1. Profilaktyka i edukacja społeczności w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, 2. Zmniejszenie negatywnych skutków przemocy domowej, a także holistyczna pomoc osobom doznającym przemocy domowej, 3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących, a także podejrzanych o przemoc domową, 4. Współpracowanie podmiotów na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gminy Młynarze, 5. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, 6. Realizacja założeń Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doświadczających Przemocy Domowej w Gminie Młynarze.	1. Liczba osób/rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy domowej, 2. Liczba zrealizowanych akcji i przedsięwzięć informacyjno-edukacyjnych, programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, 3. Liczba wszczętych procedur Niebieskie Karty, 4. Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego, 5. Liczba powołanych Grup Diagnostyczno-Pomocowych.
III CEL OPERACYJNY: Profilaktyka i przeciwdziałanie zagrożeniom ze strony nowoczesnych technologii komunikacji	
Kierunki działań	Wskaźniki monitorujące
1. Profilaktyka cyberprzemocy i promocja cyberhigieny adresowana do wszystkich grup wiekowych.	1. Liczba zrealizowanych programów, akcji, kampanii i innych wydarzeń informacyjnych oraz profilaktycznych, 2. Liczba opracowanych materiałów promocyjno-edukacyjnych.
IV CEL OPERACYJNY: Profilaktyka i przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej oraz innym zachowaniom wpływającym ujemnie na rozwój uczniów	
Kierunki działań	Wskaźniki monitorujące
1. Warsztaty rozwijające tolerancję, umiejętności interpersonalne oraz radzenie sobie z emocjami, 2. Działania profilaktyczne w zakresie zapobiegania agresji i przemocy oraz sprzyjające rozwojowi umiejętności konsensualnego rozwiązywania konfliktów, 3. Działania skierowane na zwiększenie poczucia przynależności uczniów do	1. Liczba zorganizowanych wydarzeń, 2. Rodzaj i liczba osiągnięć uczniów z podejmowanej poza szkołą aktywności (np. nagrody w konkursach, wolontariat, osiągnięcia i publikacje artystyczne).

środowiska szkolnego (w tym imprezy integracyjne, wycieczki, akcje szkolne, uroczystości), 4. Wspieranie inicjatyw rozwijających zainteresowania uczniów (w tym pozalekcyjne zajęcia sportowe, artystyczne, hobbystyczne, wolontariat).	
CEL STRATEGICZNY III: Integracja społeczna i zawodowa oraz przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu z powodu bezrobocia, pauperyzacji lub uzależnień	
I CEL OPERACYJNY: Integracja społeczna osób o niskim statusie materialnym i przeciwdziałanie następstwom ubóstwa w życiu jednostki, rodziny oraz społeczeństwa	
Kierunki działań	Wskaźniki monitorujące
1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami i rodzinami w trudnej sytuacji materialno-bytowej, 2. Pomoc finansowa i rzeczowa oraz poradnictwo specjalistyczne dla osób i rodzin w trudnej sytuacji materialno-życiowej, 3. Promowanie akcji charytatywnych oraz pomocy sąsiedzkiej na rzecz wsparcia osób ubogich, 4. Działania mające na celu zaspokajanie podstawowych potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich (w tym organizowanie i finansowanie dożywiania w szkołach, zapewnianie odzieży i wyposażenia w przybory szkolne, rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego i wypoczynku w czasie ferii).	1. Liczba osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa, 2. Liczba akcji i wydarzeń charytatywnych, 3. Liczba wspartych dzieci z rodzin ubogich, 4. Liczba rodzin/osób objętych pracą socjalną.
II CEL OPERACYJNY: Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i przeciwdziałanie następstwom bezrobocia	
Kierunki działań	Wskaźniki monitorujące
1. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, gotowych do podjęcia pracy, w tym szczególności przez kursy, szkolenia, poradnictwo i upowszechnianie ofert pracy, 2. Realizacja projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym finansowanych ze środków zewnętrznych, 3. Pomoc materialna osobom i rodzinom dotkniętym bezrobociem, zwłaszcza długotrwałym,	Liczba zaktywizowanych zawodowo bezrobotnych, Liczba osób bezrobotnych będących klientami GOPS, Liczba osób bezrobotnych, w tym liczba bezrobotnych długoterminowych, bez wykształcenia średniego, liczba bezrobotnych poniżej 25 r.ż. i z niepełnosprawnością, Liczba usług wspierających aktywizację zawodową, Liczba realizowanych kontraktów socjalnych,

4. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi i ich rodzinami, w oparciu o kontrakty socjalne,	Liczba działań i inicjatyw podjętych wspólnie z partnerami społecznym, w tym ngo.
5. Prowadzenie działań w celu nawiązania współpracy z pracodawcami i inwestorami, w tym przez promocję gminy i ulgi podatkowe.	

III CEL OPERACYJNY: Ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy Młynarze oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych i wspierających.

Kierunki działań	Wskaźniki monitorujące
1. Profilaktyczna działalność informacyjna i edukacyjna w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, 2. Monitorowanie zjawiska używania alkoholu i narkotyków na terenie gminy, 3. Zapewnienie dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu lub środków odurzających, 4. Zapewnienie warunków do dalszej pracy GKRPA i Punktu Konsultacyjnego, 5. Ograniczanie fizycznej dostępności do zakupu alkoholu, 6. Wspieranie instytucji, podmiotów, stowarzyszeń i osób fizycznych prowadzących działania z zakresu profilaktyki uzależnień.	1. Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych, konkursów, szkoleń i innych wydarzeń, 2. Liczba uczestników ww. wydarzeń, 3. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu uzależnień, 4. Liczba rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego, 5. Liczba wniosków skierowanych do sądu ws. leczenia odwykowego, 6. Liczba osób, które podjęły leczenie odwykowe, 7. Liczba posiedzeń GKRPA, 8. Liczba klientów w Punkcie Konsultacyjnym.

VI 3. WDRAŻANIE STRATEGII

Zgodnie z art. 110 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, koordynację wdrożenia niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych prowadzi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Młynarzach.

Efektywność wdrożenia celów niniejszej Strategii będzie zależała od poziomu sprawności mechanizmów współdziałania pomiędzy zaangażowanymi podmiotami. W tym należy wskazać w szczególności na instytucje polityki społecznej, podmioty sektora ekonomii społecznej i pozostałe podmioty.

Głównym partnerem w realizacji Strategii jest gmina Młynarze.

VI 4. ZASOBY GMINY W ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

- Władze samorządu gminy Młynarze,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Młynarzach,
- Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Młynarzach,
- Zespół Interdyscyplinarny w Młynarzach,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Młynarzach z Publicznym Przedszkolem,
- Placówka służby zdrowia: Centrum Medyczne GAJDA-MED Filia w Młynarzach,
- Gminna Biblioteka Publiczna.

Wśród partnerów w realizacji celów strategicznych należy wymienić zarówno organy administracji publicznej, jak i podmioty drugiego sektora (przedsiębiorcy) oraz trzeciego sektora (ekonomii społecznej), jak w szczególności:

- Komenda Powiatową Policji w Makowie Mazowieckim,
- Posterunek Policji w Róźnie,
- Prokuratura i Sąd Rejonowy w Przasnyszu wraz ze służbami kuratorskimi,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Makowie Mazowieckim,

- Starostwo Powiatowe w Makowie Mazowieckim,
- Powiatowy Urząd Pracy w Makowie Mazowieckim,
- Narodowy Fundusz Zdrowia,
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Instytucje rynku pracy,
- Inwestorzy, przedsiębiorcy i pracodawcy,
- Podmioty ekonomii społecznej.

VI 5. MONITORING

Proces monitoringu wdrażania Strategii posłuży:

- identyfikacji osiąganych efektów oraz porównaniu ich zgodności z przyjętymi założeniami,
- bieżącej ocenie realizacji zaplanowanych kierunków działań,
- modyfikacji i aktualizacji w przypadku istotnych zmian społecznych, prawnych oraz gospodarczych,
- do przeprowadzenia ewaluacji Strategii.

Monitoring polegała na bieżącym gromadzeniu i opracowywaniu danych zebranych od wszystkich podmiotów włączonych w realizację celów strategicznych. Punktem odniesienia będą w szczególności wskaźniki określone w Strategii w odniesieniu do poszczególnych jej celów. Informacje do pomiaru wskaźników będą pozyskiwane z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych Urzędu Gminy Młynarze, PUP, GOPS, GKRPA, a także ze sprawozdań z realizacji lokalnych programów i projektów oraz od podmiotów ekonomii społecznej.

Monitorowanie realizacji Strategii odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Strategii podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Młynarach. Uzyskane informacje pozwolą na ocenę skuteczności prowadzonych działań, przyczynią się do ich lepszego planowania, ewentualnej korekty i rozwijania strategii w przyszłości.

VI 6. EWALUACJA

Wdrożenie celów niniejszej Strategii będzie podlegało ewaluacji końcowej w szczególności pod kątem ustalenia obszarów ryzyka, a także barier dla efektywnej realizacji procesów monitorowania i ewaluacji oraz określenia nowych zagrożeń.

Planuje się przeprowadzenie w 2031 roku ewaluację końcową, która będzie wyrażała obiektywną ocenę założeń, procesu realizacji i rezultatów pod względem stosowności, skuteczności, trwałości, efektywności, a także użyteczności podjętych w ramach Strategii działań.

W ramach ewaluacji zostanie wykorzystana metoda samodzielnej oceny stopnia realizacji Strategii i osiągniętych efektów, przeprowadzona w oparciu o dane uzyskane w wyniku monitoringu, wsparte dodatkowymi narzędziami oceny.

W podjęciu ewaluacji zastosowany zostanie szerokie spektrum metod oraz technik badań społecznoekonomicznych wraz z wykorzystaniem: narzędzi ilustrujących (tabele, wykresy, diagramy) oraz ilościowych metod badawczych, co pozwoli na gromadzenie i analizę informacji liczbowych, poznanie częstości występowania badanego zjawiska oraz określenie poziomu zależności, jakie występują pomiędzy różnymi danymi.

VI 7. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA REALIZACJI STRATEGII

Warunkiem skutecznej i efektywnej realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych będzie zabezpieczenie przez gminę potrzebnych zasobów, w tym odpowiednich środków finansowych. Wysokość wydatków budżetowych na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie pomocy społecznej uzależniona jest od kondycji finansowej gminy.

Zakłada się, że ramy finansowe Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Młynarze obejmują lata 2026 – 2030 i będą realizowane w sposób ciągły.

Źródła finansowania działań w ramach Strategii to w szczególności:

- środki własne pochodzące z budżetu Gminy Młynarze,
- środki przekazane Gminie Młynarze z budżetu państwa (dotacje),
- projekty systemowe i konkursowe w ramach środków z budżetu państwa oraz Unii Europejskiej,

- środki pochodzące z funduszu pomocowych (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych)

VI 8. ZAKŁADANE REZULTATY SPOŁECZNE WDROŻENIA STRATEGII

- Podniesienie dostępności oraz standardów pracy lokalnych instytucji pomocy społecznej,
- Wzrost aktywności na rzecz rozwiązywania problemów społecznych innych podmiotów niż jednostki pomocy społecznej, w tym wspólnot mieszkańców i organizacji pozarządowych,
- Zmniejszenie skali występowania uzależnień na terenie gminy oraz ich oddziaływania na życie społeczne i rodzinne,
- Wzrost dostępności do pomocy terapeutycznej oraz rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych,
- Poprawa sytuacji życiowej mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym w związku z niepełnosprawnością, ograniczoną mobilnością, długotrwałą chorobą, ubóstwem, starszym wiekiem,
- Zmniejszenie i docelowo eliminacja przemocy domowej w gminie,
- Pogłębienie współpracy instytucji i organizacji działających na rzecz dobra rodzin,
- Poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz osiągnięcie przez rodziny podstawowego poziomu stabilności życiowej, który umożliwi im wychowanie dzieci,
- Podniesienie poziomu świadomości społeczeństwa o dostępnych formach wsparcia dla rodzin przeżywających trudności, doświadczających sytuacji kryzysowych lub nimi zagrożonych,
- Zmniejszenie skali skutków sytuacji kryzysowych,
- Redukcja i docelowo eliminacja zjawiska bezrobocia na terenie gminy,
- Zwiększenie liczby zadań publicznych realizowanych we współpracy z sektorem ekonomii społecznej,
- Wzrost atrakcyjności Gminy jako miejsca przyjaznego dla rodzin z dziećmi i seniorów,

VII ZAKOŃCZENIE

Niniejsza Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Młynarze na lata 2026-2030 jest fundamentalnym dokumentem stanowiącym kierunek prowadzenia długofalowych działań władz gminy w zakresie polityki społecznej zgodnie z lokalnymi potrzebami.

Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Młynarze opracowano w sposób adekwatny do zidentyfikowanych w procesie diagnostyczno-analitycznym problemów i potrzeb wspólnoty lokalnej mieszkańców. W myśl regulacji ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem.

W ramach każdego z celów strategicznych sformułowane precyzujące je cele operacyjne i główne kierunki działania oraz wskaźniki realizacji. Działania przewidziane w ramach niniejszej Strategii będą podlegały realizacji w zależności od posiadanych przez samorząd i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych, a także powinny być prowadzone w sposób zintegrowany oraz w oparciu na współpracy różnych instytucji ze sfery administracyjnej, zdrowotnej, bezpieczeństwa, socjalnej, edukacyjnej i rynku pracy.

Strategia będzie podlegała monitorowaniu na bieżąco, a także okresowym weryfikacjom i aktualizacjom w razie potrzeby.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Łukasz Suski

Uzasadnienie

do Uchwały Nr XV/96/2026 Rady Gminy Młynarze z dnia 18 czerwca 2026 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Młynarze na lata 2026-2030

Opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Młynarze na lata 2026-2030 wynika z zapisów ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2026 r. poz. 639). Zgodnie z art. 16 b ust. 1 i 2, art. 17 ust.1 pkt 1 w/w ustawy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów

Dokument wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować ich skutki. Strategia stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej. Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Młynarze jest kontynuacją działań określonych w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2025, uzupełnionych o nowe rozwiązania dostosowane do aktualnych potrzeb społeczności lokalnej.

Z uwagi na powyższe podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Młynarze na lata 2026- 2030 jest w pełni zasadne.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Łukasz Suski